

Maa- ja metsätalouden rahoitus

Risto Savolainen

agrologi, MMM

säästöpankkiiri

asiakkuusjohtaja

0500 987654

risto.savolainen@saastopankki.fi

Optia
Säästöpankki

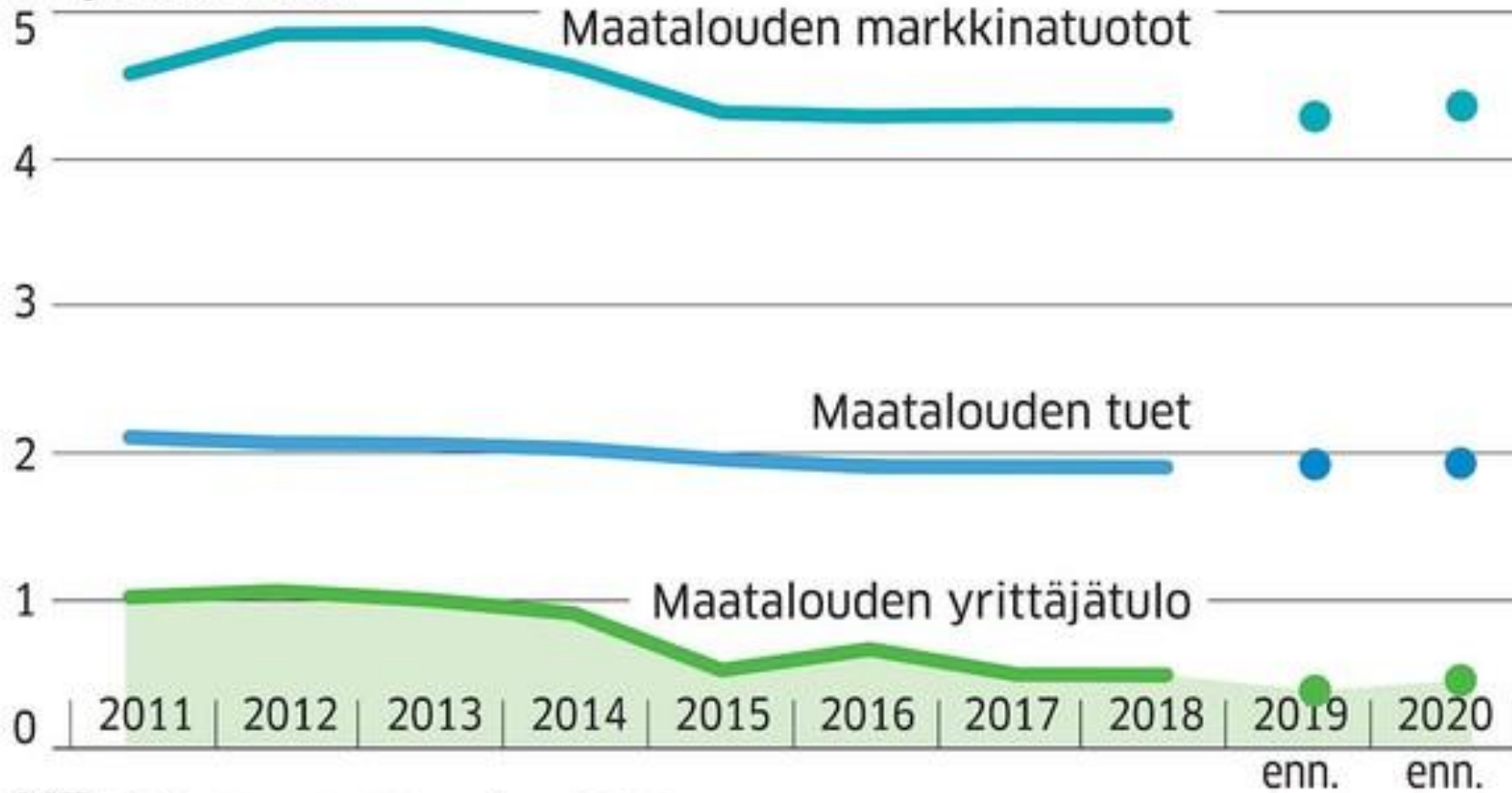

Maatalouden rahoitus

- Maatalouden luottoja noin 100M€, kasvua v. 2020 (Tavoite 0%)
- Lainoja palautuu noin 10%/v → uusmyynnin tavoite noin 9-10M€/v
- 2,5%:lla (30 tilaa) 44% maatalouden luotoista
 - Keskimääräinen luottosaldo näillä tiloilla on 1.300.000€
- Paikallisuus ja päätöksenteon nopeus, tässä olemme parhaita
- Optia ottanut aktiivisen roolin tilojen kumppanina, tässä suuri muutos perinteiseen toimintamalliin
- Lainaturva ja kiinteä korko osa riskien hallintaa.

Maatalouden yrittäjätulo 2011-2020

Miljardia euroa

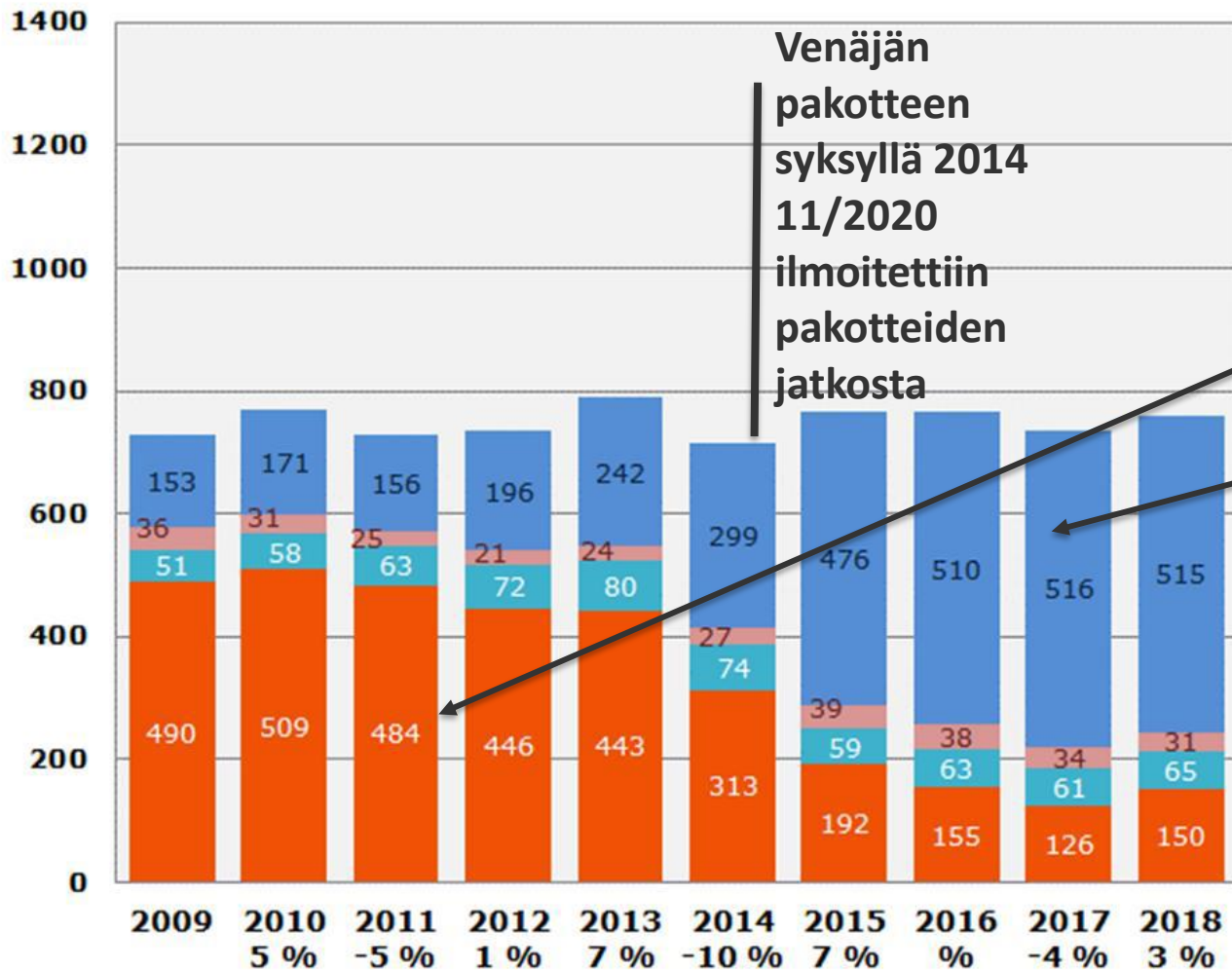

MT Lähde: Eurostat, Macrobond, PTT

Mikä on elintarvikkeiden hinta kun ostajien maksukyky heikkenee ?

Koneiden hintojen ennustetaan nousevat korona kriisin jälkeen

Maitotuotteiden vienti, milj. kg nesteinä

Venäjän pakotteen syksyllä 2014 11/2020 ilmoitettiin pakotteiden jatkosta

Maidontuotannon kannattavuus

Juustoa Venäjälle, hyvä hinta

Maitojauhetta, erittäin huono hinta

Valion ratkaisuna sopimustuotanto katteen parantamiseksi → parempi maksukyky tuottajille pitkällä aikavälillä

Huoltovarmuus?

Tuotannon tehokkuus?

Valion	2019	2018	
maitotuotto, snt/l	41,2	38,4	+7,3%

Havainnot

- Urakoitsijat vaikeuksissa kun eivät saa rahaa asiakkailta
 - leasing sopimukset eivät joustu (Korona ei peruste leasing sopimuksen muutokseen)
- Jaksaminen on osalla ääri rajoilla
- Ammattitaitoisen työvoiman saatavuus , lomituspalvelut, urakoitsijat (kausityöntekijät)
- Näennäisviljely estää laajentamista ja kannustaa luopumaan eläimistä
 - **tuet kohdennettava elintarvikkeita tuottaville tiloille**
- Panosten hinnat 2017 → 2019 → 2020
 - polttoöljy 68snt/l → 83snt/l → 69snt/l
 - lannoitteet n. +10% → ??
 - Tällä hetkellä osa asiakkaista ei pysty lyhentämään luottoja
 - MITÄ TEHDÄ?** Konkurssi, omaisuuden pakkomyynti (metsät)
 - Sopimustuotanto, toimialle hyvä mutta yksittäisille yrittäjille huono

Maatalouden riskien painopiste

- Investointia suunnittelevan yrittäjän horisontissa on valitettavasti monia isoja riskejä. Maatalousyrittäjän riskien painopiste on siirtynyt lähellä olevista konkreettisista riskeistä yhä enemmän **poliittisiin ja markkinoihin liittyviin riskeihin**. Nykyiset maatalouden talousongelmat ovat suoraan seurausta edellä tapahtuneista häiriöistä ja **täysin yrittäjien oman vaikutusvallan ulottumattomissa**.
- Esimerkiksi viljanviljelyssä markkinariskeillä on ollut jo pitkään suurempi taloudellinen merkitys kuin satoriskeillä, sama tilanne taitaa olla jo muillakin tuotantosunnilla.

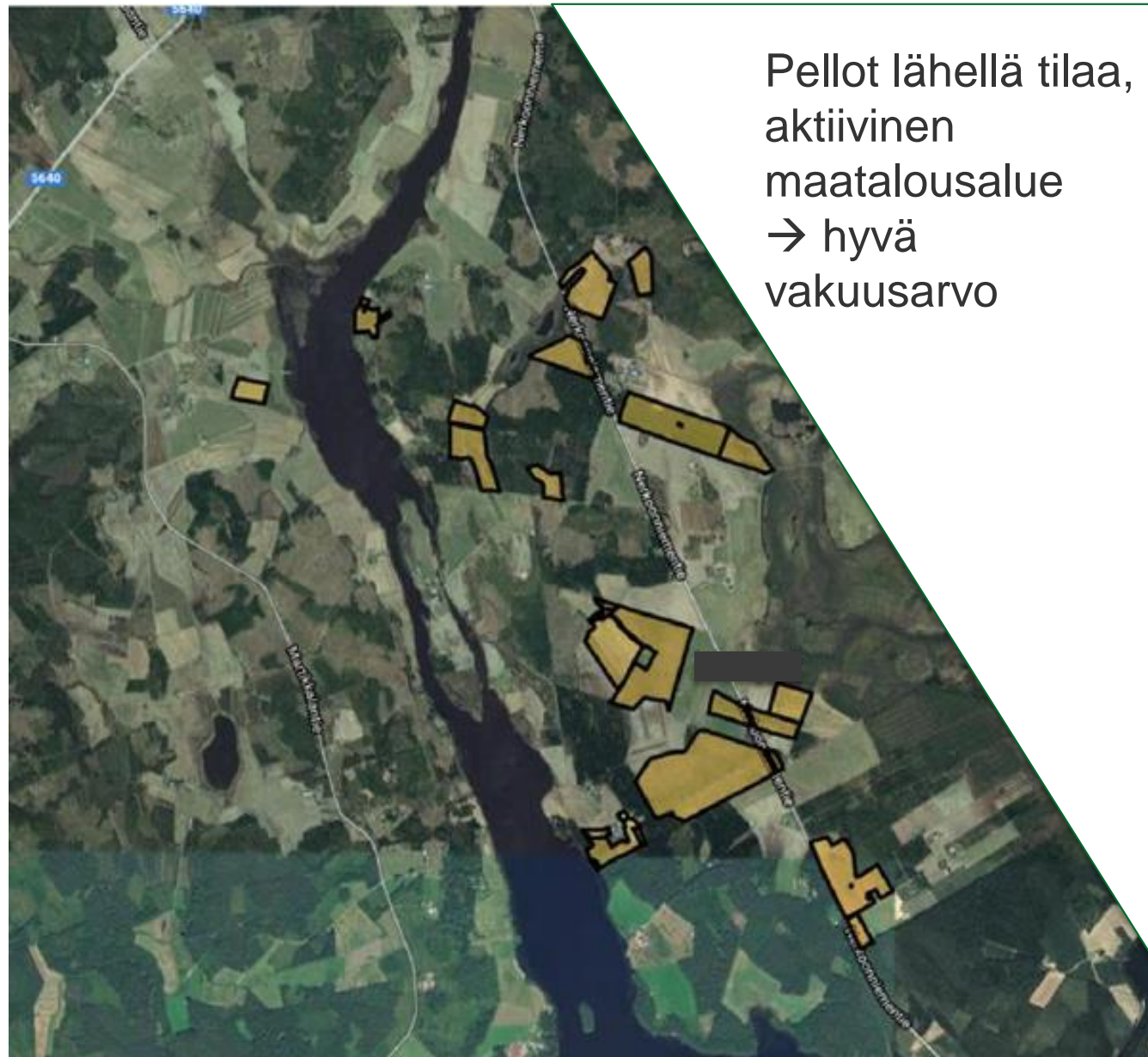
Lähde: Olli Niskanen, Luke

Vakuuksien näkökulma

- Toimivien mautilojen etäisyydet kasvavat, alueet erottuvat toisistaan
- Vakuusarvojen arviointi vaikeutuu merkittävästi
- Logistiikan kehittyminen voi synnyttää suuria eläinyksiköitä teollisuuden läheisyyteen
- Mikä on kylän viimeisen tilan vakuusarvo?
 - Ranua: 60ha peltoa, 90ha metsää, 2000-luvulla rakennettu 100 lehmän navetta + eläimet + koneet, hinta 400 000€ (+200 000€ investointi/käyttöpääomaa) = 600 000€
 - Myynnissä 4 vuotta 1 potentiaalinen ostaja, mikään pankki ei ilmeisesti rahoittanut ostajaa jolla oli rajalliset omat vakuudet

Tilan pellot hajallaan,
pienehköt lohkot,
lohkot metsän
keskellä.
→ heikko
vakuusarvo

Pellot lähellä tilaa,
aktiivinen
maatalousalue
→ hyvä
vakuusarvo

Pankin rooli/toiveet

- Sparraaja, pankki mukaan suunnitteluun
 - pankki antaa raamit hankkeelle
 - ei hankintoja ennen luottopäätöstä
- Aikaa suunnitteluun ja muutoksiin
- Ole selvillä yksityistalouden menoista
 - talouslaskelmassa yksityistalous **20000€/v/tila** = 27€/pv/henk. (peruspäiväraha n. 24€/pv)
 - Jos ajat autolla 20000km/v kulut noin 15€/pv, ruoka noin 10€/pv + **muut menot?**
- Suunnitelmat tehty huolella ja **yrittäjä** esittelee ne pankille, koska **yrittäjä** toteuttaa suunnitelmat. Suunnitelmista laskettu myös vaihtoehto B kun kaikki ei onnistu.
- Budjetointi
- Jos ongelmia, tule etukäteen kertomaan että rahat loppuvat ensi kuussa (budjetti) vai rahat loppuivat viime kuussa

Hyvä taloussuunnitelma

- Tekijä perehtynyt yrityksen tuotantodataan
- Tekijä perehtynyt vastaavien tilojen vertailutietoihin
- Tuotosmäärä yms. realistisia huomioiden pienet epäonnistumiset
- Yksityistalous
- Korvausinvestoinnit oikealla tasolla
- Riittävä kassa
- Henkilöriskit; avioero, sairastuminen yms.
- Sanallinen seloste, riskit riittävästi esillä

Kaikki tulosityksiköt yhteensä

800 000 invest. 17.2.17 VL

Käytetty valuutta euro	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Maatalouden tulot	217 068	263 220	323 524	363 196	371 728	371 728	371 728	371 728	371 228	371 228
Maatalouden menot	167 992	193 536	235 564	258 424	258 224	257 824	257 624	257 424	257 224	257 024
MAATALOUDEN TULOT - MENOT	49 076	69 684	87 960	104 774	113 504	113 904	114 104	114 304	114 004	114 204
Metsätalouden tulot	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Metsätalouden menot	400	400	400	400	400	400	400	400	400	400
Muun yritystoiminnan tulot										
Muun yritystoiminnan menot										
YRITYSTOIMINNAN TULOT - MENOT	50 676	71 284	89 560	106 374	115 104	115 504	115 704	115 904	115 604	115 804
Yritystoiminnan korko- ja rahoitustulot	60	72	86	104	124	149	179	215	215	215
Yritystoiminnan korko- ja rahoitusmenot	1 981	13 378	20 004	16 686	16 506	15 094	13 682	19 662	17 451	15 240
Yritystoiminnan osuus veroista	12 146	4 612	4 373	5 756	8 838	8 467	9 065	7 313	7 551	6 531
YRITYSTOIMINNAN TULORAHOITUS	36 609	53 366	65 269	84 036	89 884	92 092	93 136	89 144	90 817	94 248
Yritystoiminnan lainojen lyhennykset	7 953	7 953	209 398	57 484	57 484	57 484	57 484	57 484	57 484	57 484
YRITYSTOIMINNAN KASSAJÄÄMÄ	28 656	45 413	-144 129	26 552	32 399	34 607	35 651	31 659	33 332	36 764
Yksityistalouden tulot										
Yksityistalouden osuus veroista	-99	-91	-84	-187	-274	-244	-213	-183	-153	-123
Yksityistalouden lainojen korot	329	303	278	624	913	812	712	611	511	410
Yksityistalouden lainojen lyhennykset	2 512	2 512	2 512	2 512	2 512	2 512	2 512	2 512	2 512	2 512
Yksityistalouden muut menot	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
KOKO TALOUDEN KASSAJÄÄMÄ	915	17 689	-171 835	-1 396	4 249	6 527	7 641	3 719	5 463	8 965
Maatalouden investoinnit	108 752	871 332	17 332	17 332	17 332	17 332	17 332	17 332	17 332	17 332
Metsätalouden investoinnit										
Muun yritystoiminnan investoinnit										
Yksityistalouden investoinnit										
Käyttöpääoman (ei tuotevar) muutokset										
Talletusten nosto/teko										
Aloitus- ja investointiaavustusten nostot		258 947	64 736							
Lainojen nostot	80 000	796 579								
Myyntien arvonlisäverot	22 455	27 957	35 437	40 672	41 822	41 822	41 822	41 822	41 822	41 822
Ostojen arvonlisäverot	38 836	221 037	50 312	55 113	55 071	54 987	54 945	54 903	54 861	54 819
Alv-palautustulo	20 452	16 381	193 079	14 876	14 441	13 249	13 165	13 123	13 081	13 039
Alv-tilitysmeno										
YLI/ALIJÄÄMÄ	-23 766	25 184	53 773	-18 293	-11 891	-10 721	-9 649	-13 571	-11 827	-8 325
KASSAVARAT 31.12.	5 646	30 829	84 602	66 309	54 418	43 698	34 048	20 478	8 651	326
LAINAT 31.12.	209 070	995 184	783 274	723 278	663 282	603 286	543 290	483 294	423 298	363 302

Menot
69 %
liikev.
OK

Investoinnit jotta konekanta pysyy samana, maitotiloilla noin 7-8% liikevaihdosta.
Tässä laskelmassa 4,5%, todellisuus tällä tilalla 25 - 30 000€

Laskelmassa ei riskivaraa, kassa pienenee. Kassan tarve maitotilalla 5 -10% liikevaihdosta.

Valtiontakaus

- Valtiontakaus voidaan myöntää lypsy- ja nautakarjatalouden, sikatalouden, lihasiipikarjatalouden, lammas- ja vuohitalouden, hevostalouden, turkistalouden ja kasvihuonetuotannon investointiin liittyvään korkotukilainaan. Valtiontakauksen enimmäismäärä on 500 000€.
- Takaus on max 30% hyväksyttävästä kustannusarviosta.
- Takausta tulee hakea samalla hakemuksella kuin investointiavustusta/korkotukilainaa. Rastin unohtaminen hakemukselta voi estää hankkeen toteuttamisen.

Vakuuksien käyttö

- Sisaruksille annettu vakuus voi estää tilan kehittämisen
- Pankista lainaa koneiden ostoon johon käytetty kiinteistöjä vakuutena
 - Koneet osamaksurahoituksella/leasingilla jolloin kone toimii vakuutena
- Rakennusinvestointeihin kannattaa hakea valtiontakausta jotta tulevien investointeihin jää vakuuksia tai vakuusvaje alhaisempi
- Lisä luottojen hinta voi olla merkittävästi korkeampi jos vakuudet käytetty

- Pellon vuokraus ei sido vakuuksia. Pellon vuokra vähennyskelpoinen meno
- Vuokraoikeus on hyvä kiinnittää jos pellot tärkeät toiminnan kannalta
- Pellon osto rahoitetaan verojen maksun jälkeen, jos veromarginaali 40 % (ansiotulot >25t€)
pellon hinta kauppakirjassa 7000€/ha todellinen hinta $7000\text{€}/0,6 = 11\ 666\text{€/ha}$.
- Pellon osto heikentää maatilán nettovarallisuutta jos pelto ostetaan velalla.

Ympäristön vastustus

Esimerkki eräästä yrittäjästä:

- 2010 -2018 oikeuden päätöksiä 21kpl
- viimeisen 14kk:n aikana 8kpl voitettuja oikeudenpäätöksi !!!
- Viimeisetkin oikeudenpäätöksen saavat lainvoiman viimeitään vuoden 2020 aikana
- Ilman lupaa ei saa rahoitusta/aloittaa rakentamista
- Selvitysten laatiminen vienyt kohtuuttomasti aikaa ja aiheuttanut kustannuksia
- Valittajat yleensä voivat hidastaa mutta eivät estää rakentamista

SÄÄSTÖPANKKI OPTIAN RAHOITUSPALVELUT

Säästöpankki Optian ja Siemens Financial Services Ab:n rahoitusyhteistyö

Kohdevakuudellinen osamaksu rahoitus

- Osamaksu on sovitun pituinen, kuukausittain maksettava rahoitusmuoto – selkeästi yksilöidyn omaisuuden hankintaan
- Kohde on asiakkaan taseessa, josta asiakkaalla on ALV-vähennysoikeus heti hankinnan jälkeen
- Kohde toimii rahoituksen vakuutena
- **Käsirahaosuus on n. 30%** verollisesta kauppasummasta, jonka ostaja maksaa myyjälle käteisenä tai vaihtokohteen muodossa
- Rahoitusajat normaalisti 24 - 60 kuukautta
- Osamaksussa ELY-keskuksien tukien hyödyntäminen mahdollista

Kohdevakuudellinen leasing rahoitus

- Vuokra-aika 24-60kk jonka jälkeen jäännösarvo joka noin 30% kauppasummasta. Ei vaadi käsirahaa. Vaarana mistä jäännösarvon rahoitus, kauppiat tarjoavat helposti uutta kalliimpaa konetta.

**Kotimaista ja turvallista ruokaa
tarvitaan jatkossakin!**

Kiitos!

Optia
Säästöpankki

